

VII.a.2.1. TALES I APROFITAMENT FORESTAL

Aquest indicador detalla les autoritzacions donades per la Conselleria de Medi Ambient del Govern Balear per a la tala d'arbres a Menorca. Les espècies explotades són **pins** (*Pinus halepensis*), **alzines** (*Quercus ilex*) i diverses espècies arbustives altes com són l'**ullastre** (*Olea europaea var. sylvestris*) o el llentiscle (*Pistacia lentiscus*), recollides en aquest indicador com a "Altres". Donada la seva baixa eficiència com a combustible, la llenya de pi s'utilitza principalment en la construcció d'embalatges i palés, mentre que l'alzina i l'ullastre, són més utilitzats a nivell casolà per estufes i xemeneies. L'ullastre és molt utilitzat, i encara més antigament, en la fabricació artesanal de barreres i utensilis agrícoles diversos.

Les dades s'ofereixen en les següents unitats:

- número d'autoritzacions donades al llarg de l'any,
- número d'arbres o peus autoritzats per tallar,
- volum de fusta extreta aprofitable en metres cúbics,
- esteris, terme utilitzat per referir-se al conjunt de branques fines i fullatge. Un esteri equival a un metre cúbic.

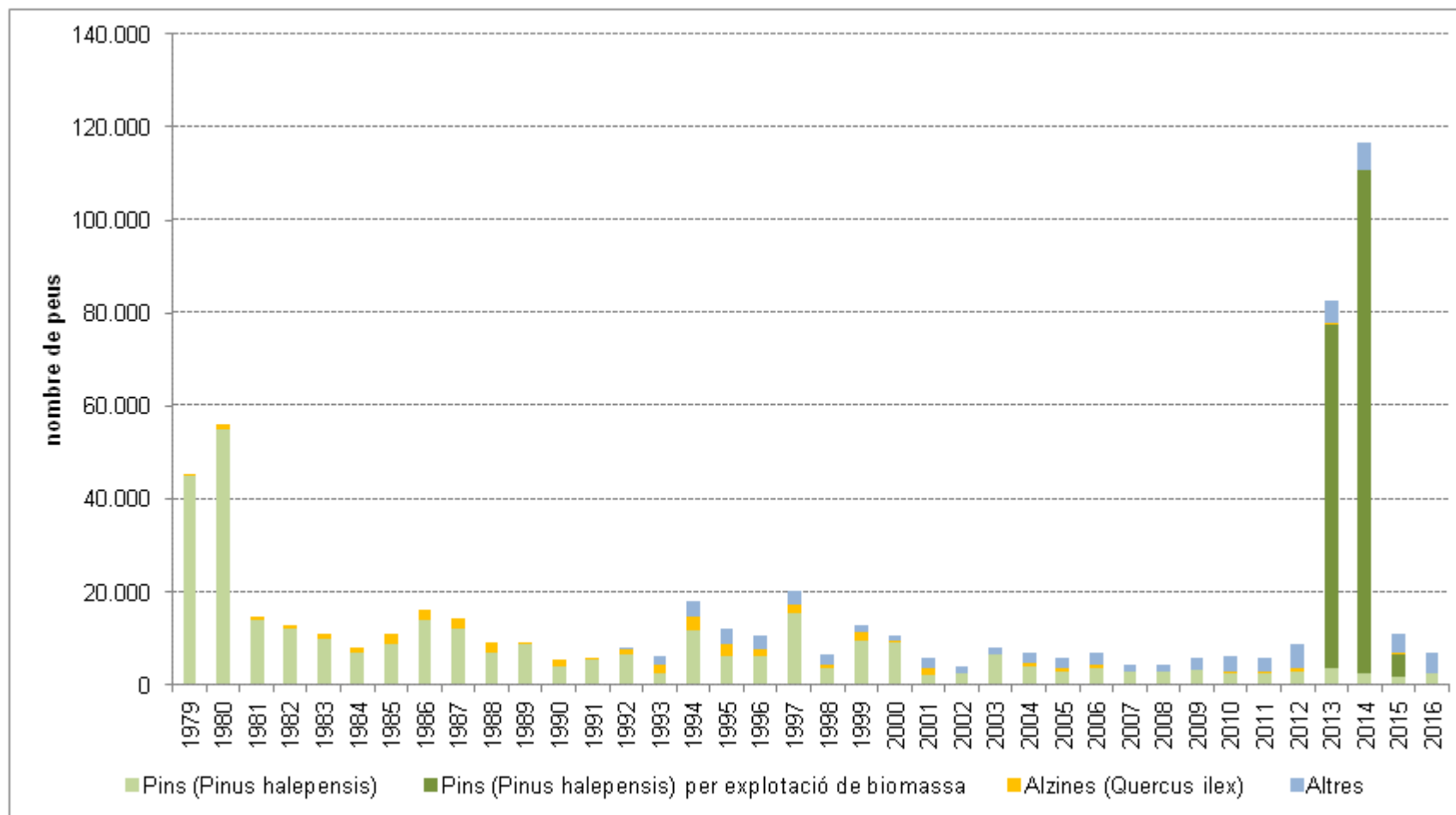

Es presenten també dades més antigues aproximades de nombre de peus talats de pi i alzina. S'observa al principi del període uns valors d'extracció de pi molt més elevats que la resta del període degut a que una empresa catalana feia aprofitament de pins per a l'elaboració de paper i l'any 1980 es va retirar de l'illa.

Durant els anys 2013-2014 es va donar un increment desmesurat i molt localitzat de l'explotació de **biomassa forestal** per a la producció d'estella i la seva exportació a Itàlia. La producció d'estella podria constituir una important font d'energia renovable per a Menorca, sempre i quan la seva extracció es faci en relació a la capacitat de creixement del bosc, i per tant de forma sostenible. L'any 2014, l'energia exportada en forma de biomassa va ser 4 vegades superior a la generada a l'illa mitjançant energia solar i eòlica.

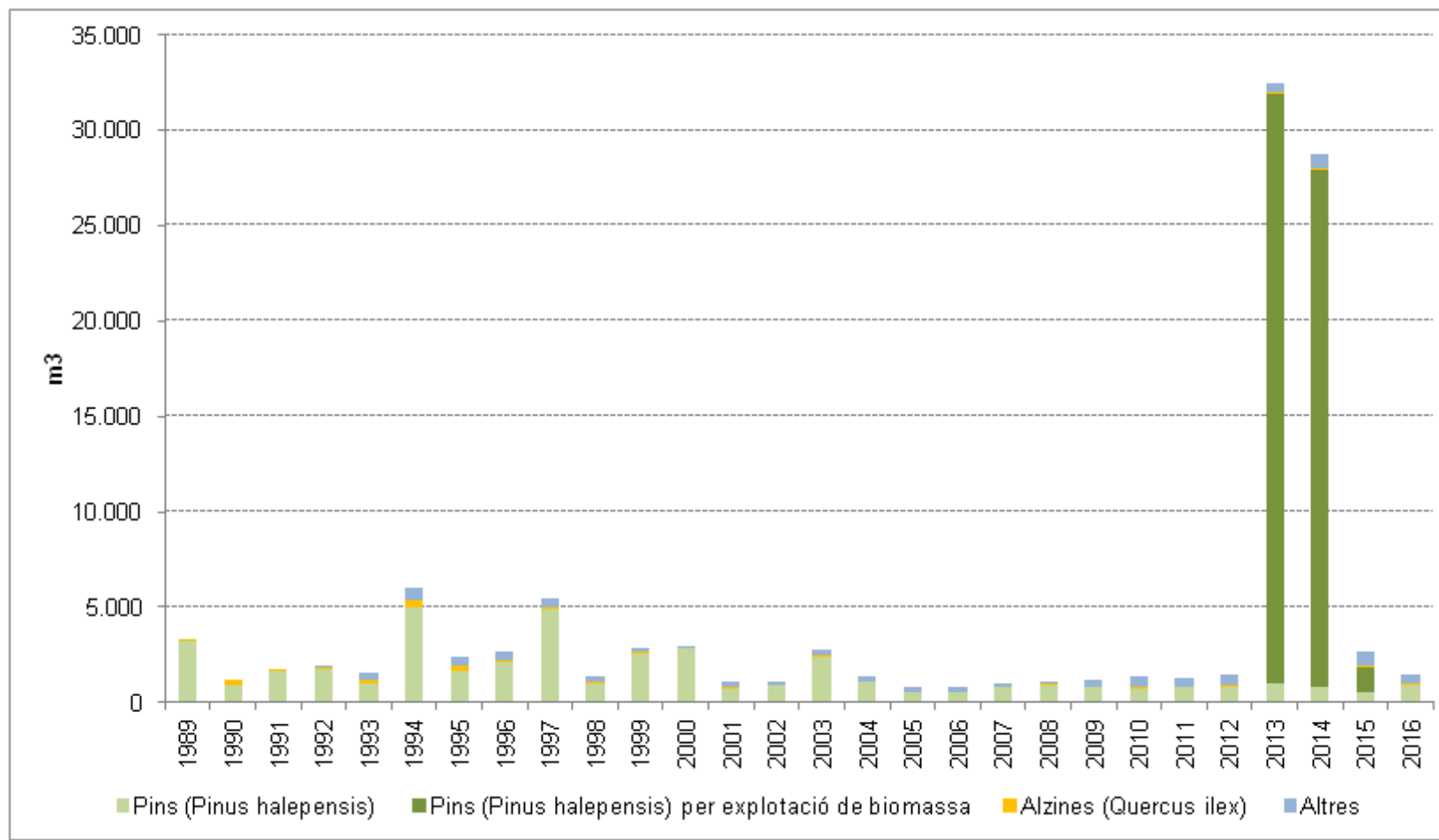
Posteriorment s'ha tornat als ritmes d'explotació habituals anteriors al 2013, és a dir, un volum d'entre 1.000 i 2.000 m³ anuals registrats. Tot i que se sap que el total seria lleugerament superior, per la llenya que tenen permesa els pagesos extreure per consum propi, aquests valors representen un aprofitament molt per davall del potencial de Menorca. El projecte LIFE Boscos va calcular que repartint l'aprofitament en tota la superfície accessible dels boscos de Menorca es podrien extreure de forma sostenible entorn a 20.000 m³ anuals.

Gràfic 1. Nombre d'arbres extrets. 1979-2016.

Font: dades 1979-1988: extret de l'article Gabriel Bardi, A. El sector forestal a Menorca a Jornades de conservació i desenvolupament a Menorca.1989. Dades 1989 en endavant: Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi climàtic. Govern balear. Elaboració: OBSAM

Gràfic 2. Volum de llenya extreta. 1989-2016.

Font: Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi climàtic. Govern balear. Elaboració: OBSAM

Taula 1. Nombre total de tales autoritzades, peus i metres cúbics extrets. 1989-2016.

Any	Pins (<i>Pinus halepensis</i>)				Pins (<i>P.halepensis</i>) explotació biomassa*			Alzines (<i>Quercus ilex</i>)				Altres				Totals			
	Aut.	Arbres	Vol. (m ³)	Est. (m ³)	Aut.	Arb.	Vol. (m ³)	Aut.	Arbres	Vol. (m ³)	Est. (m ³)	Aut.	Arbres	Vol. (m ³)	Est. (m ³)	Aut.	Arbres	Vol. (m ³)	Est. (m ³)
1989	18	8.987	3.198	5.751				10	308	44	45	0	0	0	0	28	9.295	3.242	5.796
1990	18	3.900	939	1.539				13	1.467	216	244	0	0	0	0	31	5.367	1.155	1.783
1991	20	5.439	1.673	2.565				15	594	92	99	0	0	0	0	35	6.033	1.765	2.664
1992	20	6.735	1.735	2.699				15	908	103	107	3	252	47	52	38	7.895	1.885	2.858
1993	9	2.691	983	1.487				19	1.864	247	316	24	1.629	339	422	52	6.184	1.569	2.225
1994	24	11.606	4.986	6.085				33	2.951	397	512	32	3.318	598	751	89	17.875	5.981	7.348
1995	22	6.248	1.667	3.157				18	2.463	238	290	24	3.248	455	551	64	11.959	2.360	3.998
1996	19	6.262	2.098	3.332				17	1.277	143	157	20	3.143	461	502	56	10.682	2.702	3.991
1997	46	15.315	4.871	8.026				23	2.015	173	194	28	2.803	391	494	97	20.133	5.435	8.714
1998	18	3.469	971	1.658				12	844	100	140	26	2.452	321	385	56	6.765	1.392	2.183
1999	29	9.463	2.578	4.992				11	1.819	103	109	18	1.503	183	234	58	12.785	2.864	5.335
2000	18	9.001	2.838	3.994				10	708	67	72	16	1.123	88	99	44	10.832	2.993	4.165
2001	12	2.280	705	1.490				9	1.290	121	133	19	2.153	308	436	40	5.723	1.134	2.059
2002	16	2.357	906	1.844				7	264	28	33	13	1.254	187	227	36	3.875	1.121	2.103
2003	43	6.460	2.434	4.869				18	251	43	54	23	1.498	262	371	84	8.209	2.739	5.293
2004	32	4.154	1.065	2.130				16	614	58	73	16	2.090	230	274	64	6.858	1.353	2.478
2005	30	3.014	533	1.065				14	791	49	63	23	2.062	269	328	67	5.867	851	1.456
2006	22	3.823	510	1.021				9	456	38	50	24	2.847	236	272	55	7.126	784	1.343
2007	29	2.799	794	1.587				3	23	2	2	21	1.729	174	201	53	4.551	970	1.791
2008	28	2.881	949	1.898				6	161	15	18	20	1.342	102	123	54	4.384	1.066	2.038
2009	23	3.217	818	1.636				5	25	7	8	22	2.456	358	384	50	5.698	1.182	2.027
2010	48	2.509	773	1.546				17	331	48	61	43	3.293	542	648	108	6.133	1.364	2.255
2011	36	2.651	798	1.596				11	329	36	43	41	2.987	411	493	88	5.967	1.244	2.132
2012	33	2.786	869	1.738				15	692	76	90	58	5.480	559	631	106	8.958	1.504	2.458
2013	33	3.519	991	1.947	4	74.014	30.943	8	286	34	42	66	4.925	513	587	111	82.744	32.481	2.576
2014	33	2.454	810	1.620	2	108.187	27.143	13	153	21	26	76	5.960	781	885	124	116.754	28.755	2.530
2015	36	1.744	513	3.779	4	5.008	1.376	8	145	14	17	52	4.056	747	877	100	10.953	2.650	4.673
2016	29	2.530	956	1.912	0	0	0	8	104	12	14	65	4.348	532	597	102	6.982	1.500	2.524

Font: Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi climàtic. Govern balear. Elaboració: OBSAM

* Nota: l'explotació de biomassa per l'elaboració d'estella s'exporta fora de l'illa

Camí des Castell, 28 Maó (Menorca) Tel. 971 35 15 00 Fax. 971 35 16 42

E-mail: adm.obsam@cime.es Pàgina web: www.obsam.cat

Pàg. 4/5

Taula 2. Dades històriques aproximades d'extracció de peus de pi i alzina 1979-1988.

Arbre	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Pins	45.000	55.000	14.000	12.000	10.000	7.000	9.000	14.000	12.000	7.000
Alzines	100	900	900	1.000	1.100	900	2.000	2.100	2.500	2.100

Font: extret de l'article Gabriel Bardi, A. *El sector forestal a Menorca a Jornades de conservació i desenvolupament a Menorca. 1989.* Elaboració: OBSAM.

Més informació als indicadors forestals del projecte LIFE boscos:

<http://lifeboscos.cime.es/WebEditor/Pagines/Produccio%20estella%20forestal.pdf>

[http://lifeboscos.cime.es/WebEditor/Pagines/Energia%20generada%20amb%20estella%20forestal\(2\).pdf](http://lifeboscos.cime.es/WebEditor/Pagines/Energia%20generada%20amb%20estella%20forestal(2).pdf)